STARECAT.COM
WHAT COULD
POSSIBLY GO WRONG?

[Do No Harm – YouTube]

[Conflict-sensitive programming: what is it and why is it important? – YouTube]

[Conflict Sensitivity Training Video - YouTube]

emotionalreactionsblog.wordpress.com

But what exactly is CONFLICT?

- «ទំនាស់» គឺជាការមិនយល់ស្របគ្នា រវាងតួអង្គពីរ ឬច្រើន។
- វាជាបាតុភូតធម្មតានៅក្នុងទំនាក់ទំនង។

តើទំនាស់ សុទ្ធតែអាក្រក់មែនទេ?

ទំនាស់មិនមែនសុទ្ធតែអាក្រក់នោះទេ បើគ្មានទំនាស់ ក៏គ្មានការរីកចម្រើនដែរ។ ទំនាស់គឺជាបញ្ហា នៅពេលដែលវាក្លាយជា អំពើហឹង្សា។

អំពើហឹង្សា?

អំពើហឹង្សា គឺជាការប្រើប្រាស់ *កម្លាំង ឬអំណាច* ក្នុងគោលបំណងធ្វើឱ្យ ***រងរបួស រំលោភបំពាន ខូចខាត ឬបំផ្លាញ*** ។

- **ផ្លូវកាយ**
- **ផ្លូវចិត្ត**
- **ផ្លូវភេទ**
- **ផ្លូវសេដ្ឋកិច្ច**
- **មិនអើពើ។**

ព្រឹត្តិការណ៍នៅរ៉ូវ៉ាន់ដា

ការសម្លាប់រង្គៀលនៅរ៉ូវ៉ាន់ដា ដែលកើតឡើងចាប់ពីថ្ងៃ *៧ មេសា ដល់១៥ កក្កដា ១៩៩៣* គឺជាឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងនឹងមនុស្សជាតិដ៏អាក្រក់បំផុតមួយ ដែលក្នុង *រយៈពេលតែ ១០០ថ្ងៃ មានមនុស្សលើសពី៨សែន* នាក់ត្រូវបានសម្លាប់។

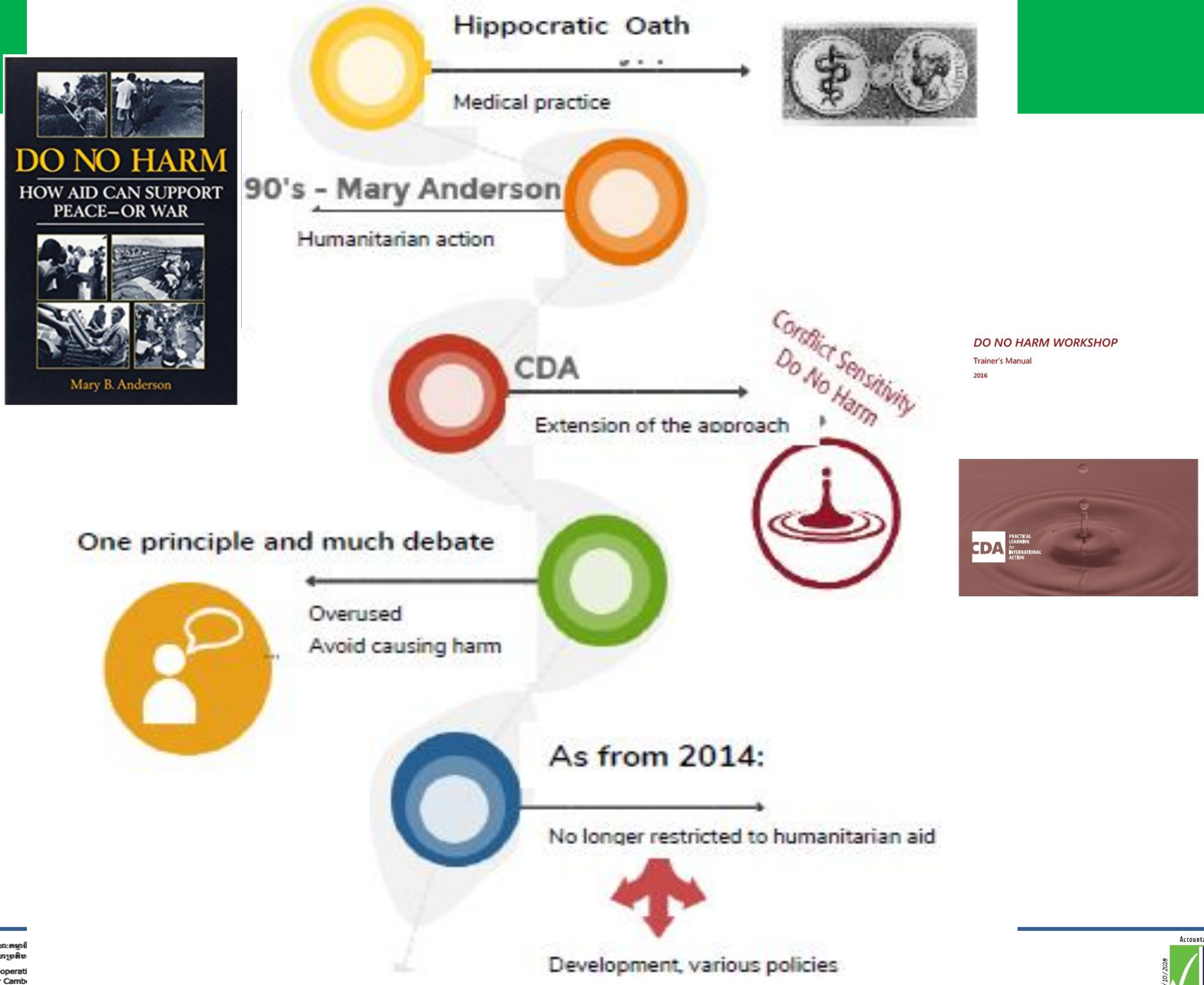

Cooperation Committee for Cambodia
Comité de Coopération Pour le Cambodge

Accountability
GPP
Symbol of Trust
05/10/2018
04/10/2021

មេរៀនទាំង៦នៃឧបករណ៍មិនបង្កទំនាស់

1. នៅពេលដែលអន្តរាគមន៍ណាមួយចូលទៅក្នុងបរិបទមួយ វាក្លាយជាផ្នែកមួយនៃបរិបទនោះ
2. រាល់បរិបទទាំងអស់ត្រូវមានកំណត់លក្ខណៈចំនួន២ គឺ ***កត្តាបែកបាក់*** និង ***កត្តាផ្សាភ្ជាប់***
3. អន្តរាគមន៍មួយ មានទំនាក់ទំនងទាំងជាមួយកត្តាបែកបាក់ និង កត្តាផ្សាភ្ជាប់
4. សណ្ឋានផលជះអាចព្យាករណ៍ទុកបានតាមរយៈអន្តរអំពើរវាង ***ជំនួយ*** និង ***ទំនាស់*** (សកម្មភាពគម្រោង និង ឥរិយាបថបុគ្គលិក)
5. សេចក្តីលំអិតនៃអន្តរាគមន៍ គឺជាបញ្ហា
6. ជម្រើសតែងតែមាន។

ក្របខណ្ឌនៃឧបករណ៍មិនបង្កទំនាស់ (DNH)

បរិបទ

ជម្រើស	កត្តាបែកបាក់	អន្តរាគមន៍	កត្តាផ្សារភ្ជាប់	ជម្រើស
រៀបចំគម្រោងឡើងវិញ	ប្រព័ន្ធ និង ស្ថាប័ន ឥរិយាបថ និង សកម្មភាព គុណតម្លៃ និង ផលប្រយោជន៍ បទពិសោធន៍ និមិត្តរូប និង ព្រឹត្តិការណ៍	ការិយាល័យ (អណត្តិ មុខងារ យុទ្ធសាស្ត្រ) មូលនិធិ អ្វី? កន្លែងណា? ពេលណា? អ្នកណា? របៀបណា? ហេតុអ្វី? សកម្មភាព និង ឥរិយាបថ	ប្រព័ន្ធ និង ស្ថាប័ន ឥរិយាបថ និង សកម្មភាព គុណតម្លៃ និង ផលប្រយោជន៍ បទពិសោធន៍ និមិត្តរូប និង ព្រឹត្តិការណ៍	រៀបចំគម្រោងឡើងវិញ

ជំហានទាំង៧ នៃឧបករណ៍មិនបង្កទំនាស់

ជំហានទី១៖ វិភាគបរិបទ

1. កំណត់ធាតុផ្សំ (elements)៖

a. ទីតាំងភូមិសាស្រ្ត/រដ្ឋបាល (Geographical/Administrative area)

b. ព្រំដែនប្រព័ន្ធ/គោលគំនិត (systemic/conceptual boundary)។

2. កំណត់តួអង្គពាក់ព័ន្ធ៖

a. ការបែងចែកក្រុម (ជនជាតិ និន្នាការនយោបាយ សង្គម ...។ល។)

b. តើតំបន់គោលដៅអាចជាមូលដ្ឋានរបស់ក្រុមណា?

c. អ្នកណាធ្វើអ្វីខ្លះដែលជះឥទ្ធិពលលើបរិបទ

i. រដ្ឋាភិបាល

ii. NGOs

iii. វិស័យឯកជន

iv. ការប្រឹងប្រែងដោយអ្នកក្នុងតំបន់។

3. កំណត់ និងវិភាគបញ្ហាទំនាស់ដែល៖

a. មានអំពើហិង្សា

b. ទំនាស់បង្កប់ ហើយអាចក្លាយជាហិង្សាបាន

c. សូមប្រើ ត្រីកោណនៃអំពើហិង្សា (អំពើហិង្សាផ្ទាល់ រចនាសម្ព័ន្ធនៃអំពើហិង្សា វប្បធម៌ហិង្សា)។

ជំហានទី២៖ កំណត់កត្តាបែកបាក់

កត្តាបែកបាក់ ជាប្ញសគល់ ឬ អ្វីដែលបង្កើន៖

- ភាពតានតឹង
- ការសង្ស័យ
- ភាពមិនទុកចិត្តគ្នា
- សមត្ថភាពបង្កឲ្យមានហិង្សា រវាងក្រុមមនុស្ស

- នៅក្នុងបរិបទទំនាស់ចំហ កត្តាបែកបាក់មានភាពលេចធ្លោ យើងអាចឃើញ ឬលឺគេនិយាយអំពីវា
- នៅក្នុងបរិបទទំនាស់បង្កប់ កត្តាបែកបាក់នៅតែមាន ហើយអាចនាំទៅដល់អំពើហិង្សា តែអ្នកក្រៅអាចមើលមិនឃើញជាក់ស្តែងទេ។

ជំហានទី៣៖ កំណត់កត្តាផ្សាភ្ជាប់

កត្តាផ្សាភ្ជាប់ជាមូលហេតុ ឬអ្វីដែលធ្វើឱ្យ៖

- មនុស្សរួមរស់ជាមួយគ្នា
- **បង្កើនការទុកចិត្តគ្នា**
- **ពឹងអាស្រ័យគ្នាទៅវិញទៅមក**
- កាត់បន្ថយវិសមភាព

នៅក្នុងបរិបទដែលមានទំនាស់ កត្តាផ្សាភ្ជាប់ពិបាកនឹងមើលឃើញ ហើយជាទូទៅមិនត្រូវបានគេនិយាយដល់ តែវានៅតែមាន ហើយសំខាន់ទៀតផង។

ប្រព័ន្ធ និង ស្ថាប័ន

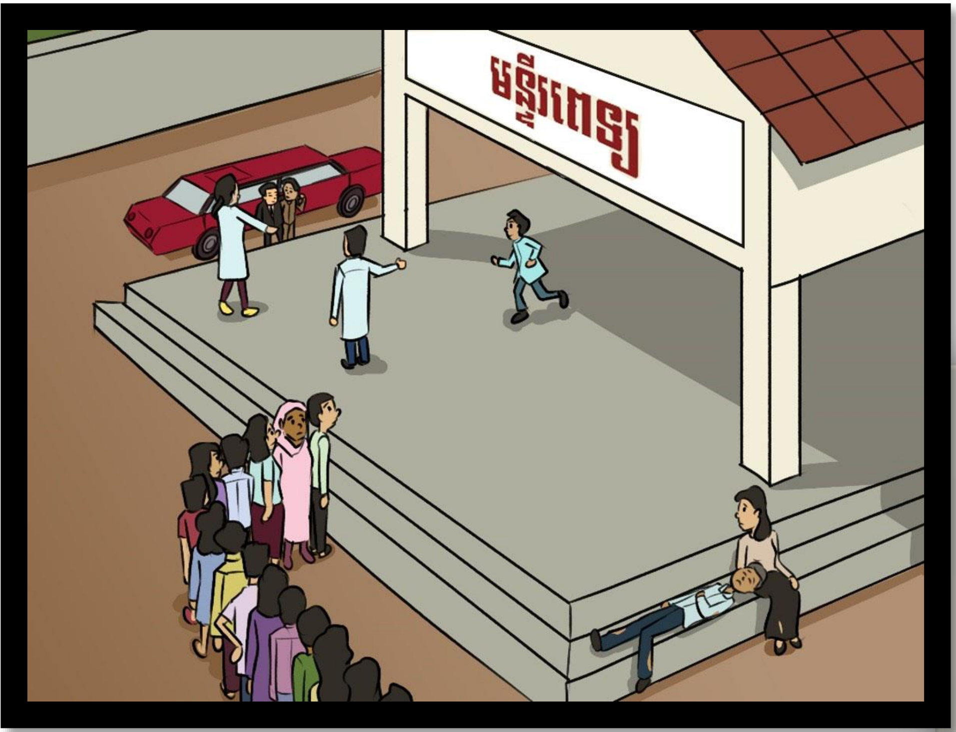

ឥរិយាបថ និង សកម្មភាព

គុណតម្លៃ និង ផលប្រយោជន៍

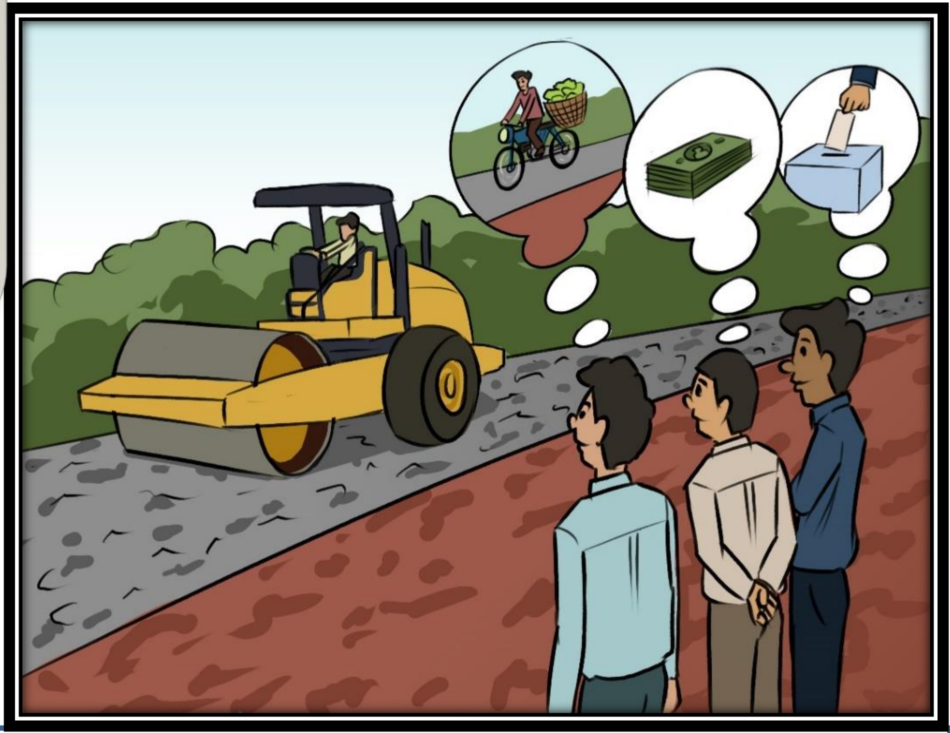

បទពិសោធន៍

និមិត្តរូប និង ព្រឹត្តិការណ៍

ពិភាក្សាក្រុម

សូមរកកត្តាបែកបាក់ និងកត្តាផ្សាភ្ជាប់នីមួយៗនៅក្នុងប្រភេទ/ចំណាត់ថ្នាក់ទាំង៥៖

កត្តាបែកបាក់

កត្តាផ្សាភ្ជាប់

- ប្រព័ន្ធ និងស្ថាប័ន
- សកម្មភាព និងឥរិយាបថ
- គុណតម្លៃ និងផលប្រយោជន៍
- បទពិសោធន៍
- និមិត្តរូប និងព្រឹត្តិការណ៍

ជំហានទី៤៖ វិភាគសេចក្តីលំអិតនៃគម្រោង

➢ អ្វី	គោលដៅ/គោលបំណង ថវិកា រចនាសម្ព័ន្ធ សកម្មភាព
➢ កន្លែងណា ?	តើគម្រោងមានទីតាំងនៅកន្លែងណា ? ធ្វើការនៅក្នុងតំបន់របស់តួអង្គណា ?
➢ ពេលណា ?	តើគម្រោងចាប់ផ្តើមពេលណា ? សកម្មភាពសំខាន់ៗ អនុវត្តនៅពេលណា ?
➢ អ្នកណា ?	អ្នកណាជាអ្នកទទួលផល ? អ្នកណាជាអ្នកអនុវត្ត ? សហការជាមួយអ្នកណា ?
➢ ដោយរបៀបណា ?	តើគម្រោងអនុវត្តដោយរបៀបណា ?
➢ ហេតុអ្វី ?	មូលហេតុអ្វីដែលគម្រោងត្រូវអនុវត្តដូចខាងលើ ?

ជំហានទី៥៖ កំណត់សណ្ឋានផលជះ

តាមរយៈ សកម្មភាព / ការផ្ទេរធនធាន (Resource Transfer)

ធនធាន (ថវិកា សម្ភារៈ សេវាកម្ម ចំណេះដឹង...)

តាមរយៈឥរិយាបថ / សារបង្កប់ន័យក្រមសីលធម៌ (Implicit Ethical Message)

របៀបដែលបុគ្គលិកធ្វើទំនាក់ទំនងជាមួយគ្នា ជាមួយស្ថាប័នដទៃ និងជាមួយក្រុមគោលដៅ

ជំហានទី៥៖ កំណត់សណ្ឋានផលវិបាក (ត)

សកម្មភាព/ការផ្ទេរធនធាន

អ្វីដែលស្ថាប័នផ្តល់ឱ្យ(ផលិតផល និង សេវាកម្ម)

- ឥទ្ធិពលបង្វែរធនធាន (Deviation effect)
- ឥទ្ធិពលទីផ្សារ (Market effect)
- ឥទ្ធិពលបែងចែក (Distribution effect)
- ឥទ្ធិពលជំនួស (Substitution effect)
- ឥទ្ធិពលទទួលស្គាល់ (Legitimization effect)

ឥទ្ធិពលបង្វែរធនធាន

1 ឥទ្ធិពលនៃការបង្វែរធនធាន
NGO

ឥទ្ធិពលទីផ្សារ

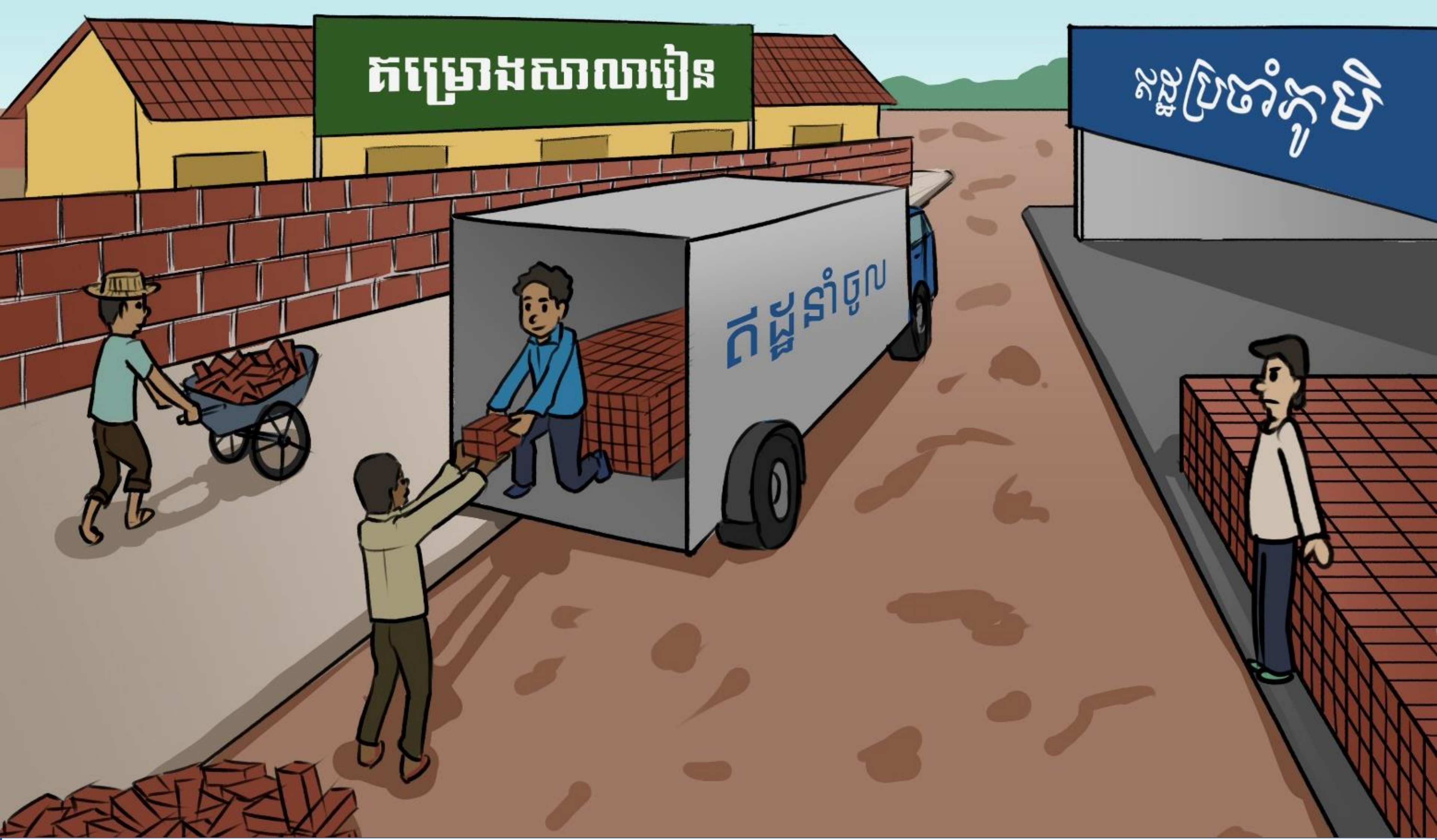

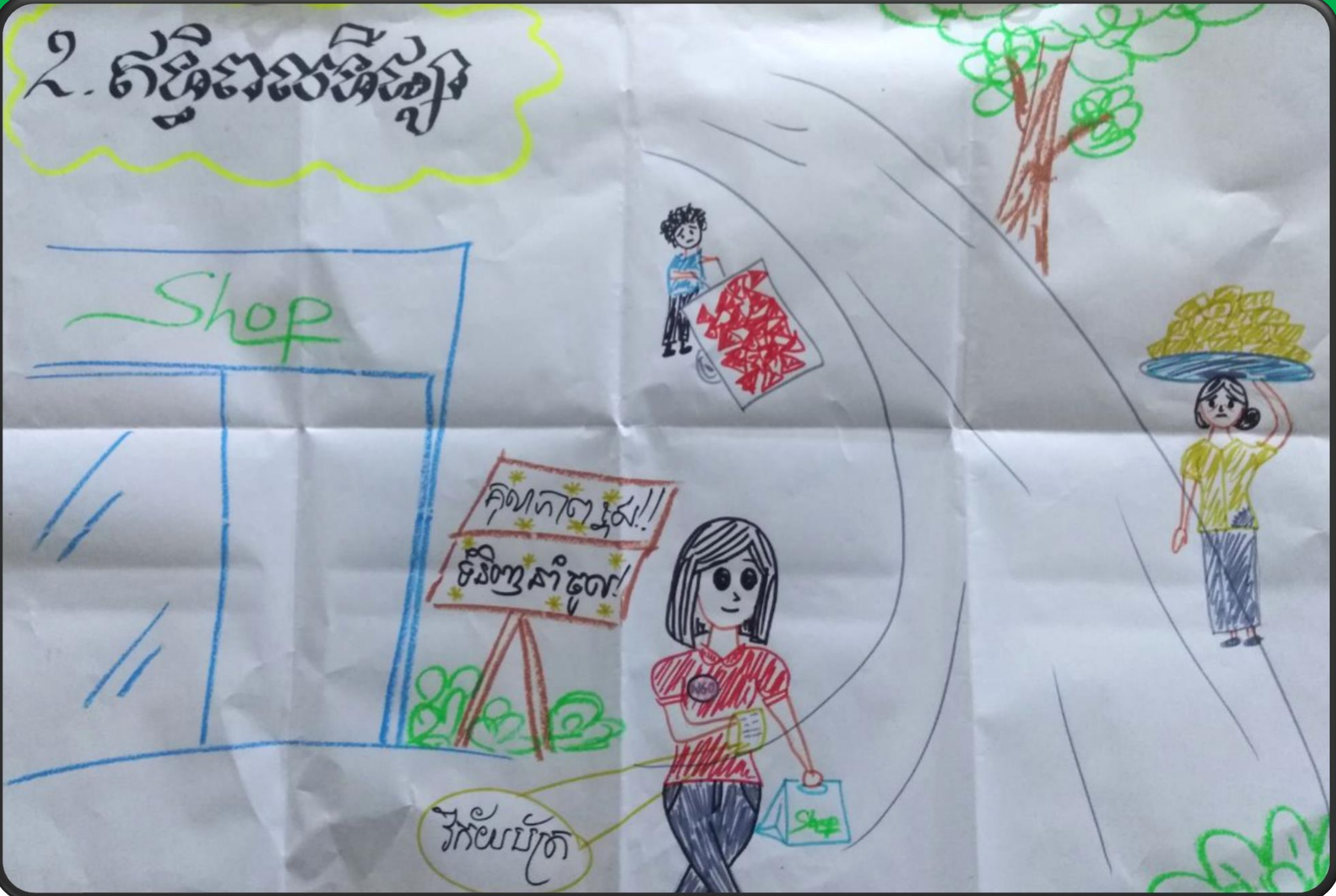
2. ឥទ្ធិពលលើផ្សារ
Shop
គុណភាពខ្ពស់!!
NGO
វិក័យប័ត្រ
Shop

ឥទ្ធិពលបែងចែក

ឥទ្ធិពលជំនួស

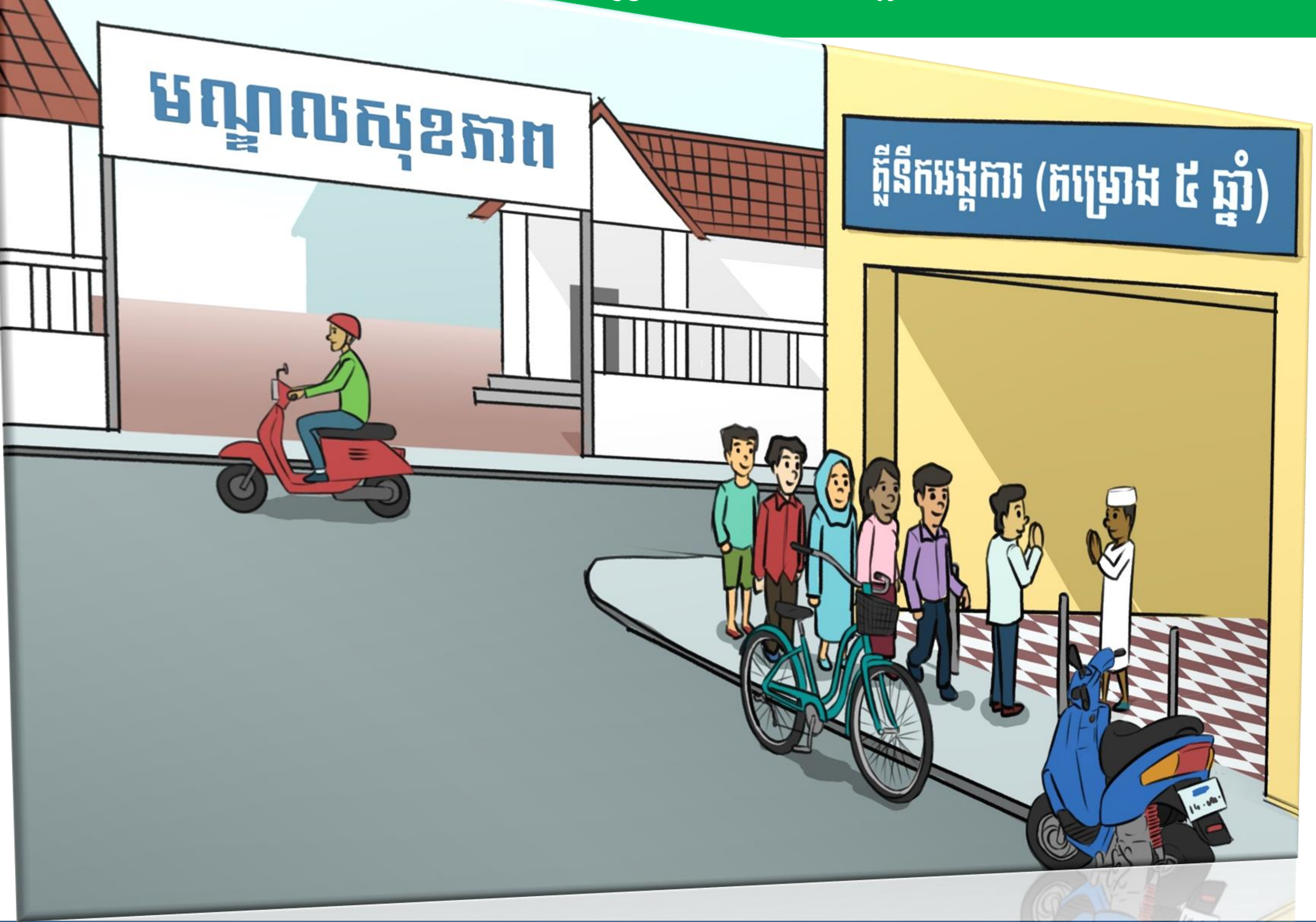

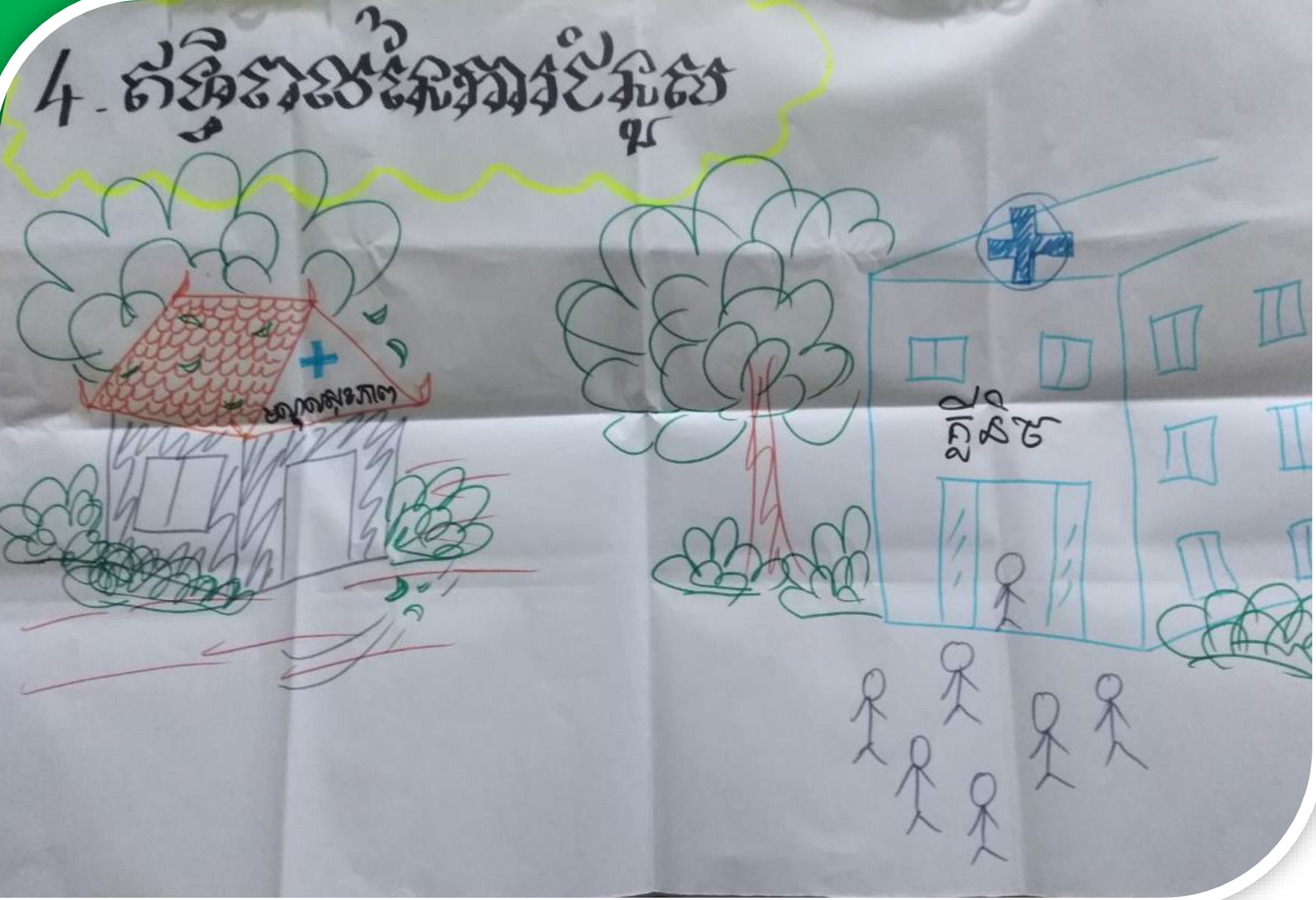

4. ឥទ្ធិពលនៃការអភិវឌ្ឍន៍
មណ្ឌលសុខភាព
គ្លីនិក

ឥទ្ធិពលទទួលស្គាល់

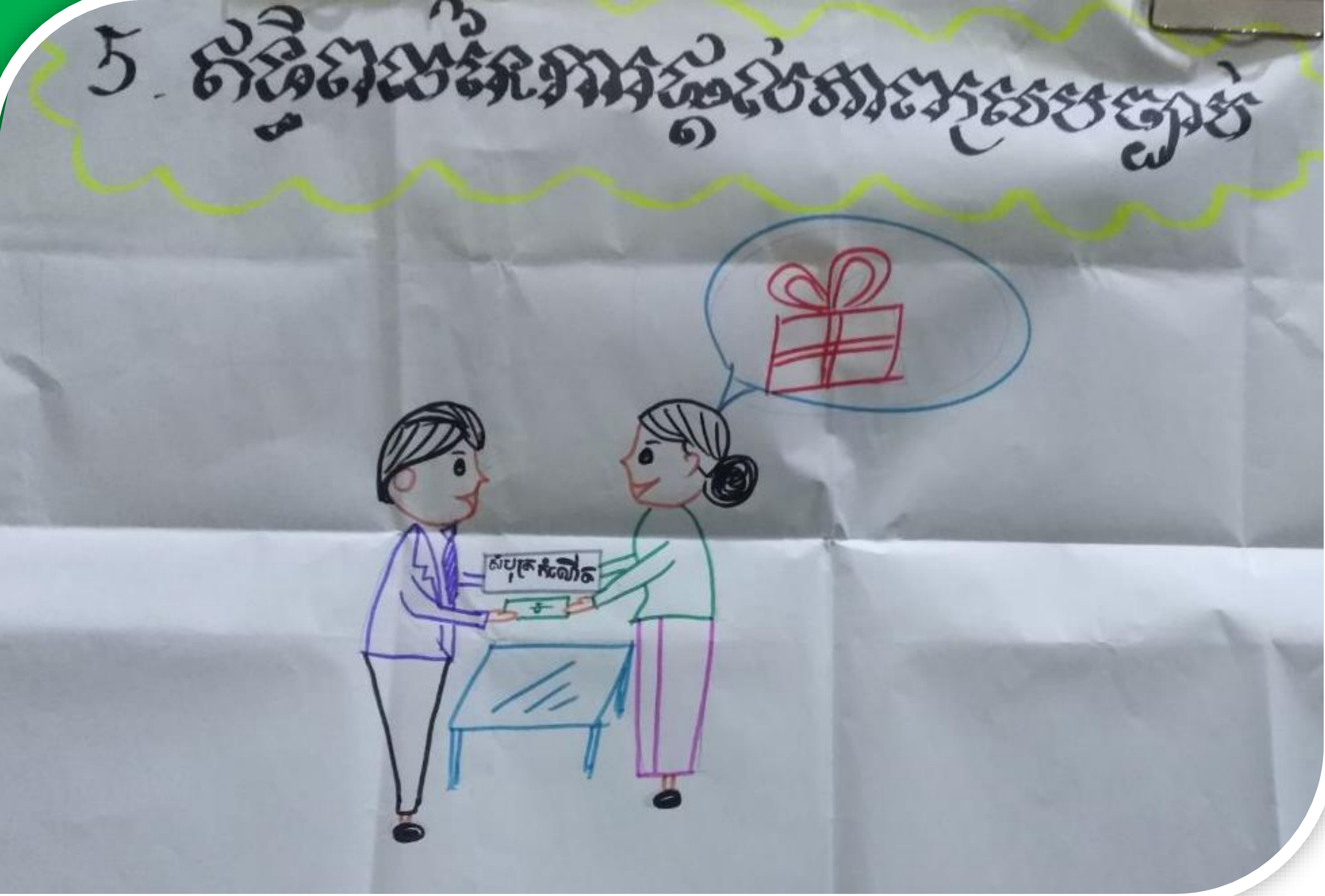

Cooperation Committee for Cambodia
Comité de Coopération Pour le Cambodge

Vision: Sustainable and Democratic Development for Cambodia

Accountability
GPP
Symbol of Trust

សណ្ឋានឥរិយាបថ (RAFT)

R
Respect

A
Accountability

F
Fairness

T
Transparency

(ខ្វះ)ការគោរព

(ខ្វះ)ការទទួលខុសត្រូវ/ គណនេយ្យភាព

(ខ្វះ)ភាពត្រឹមត្រូវ / យុត្តិធម៌

(ខ្វះ)តម្លាភាព

ឥរិយាបថ/សារបង្កប់ន័យក្រមសីលធម៌

របៀបដែលបុគ្គលិកធ្វើទំនាក់ទំនងជាមួយគ្នា ជាមួយស្ថាប័នដទៃ និងជាមួយសហគមន៍

(ខ្វះ)ការគោរព

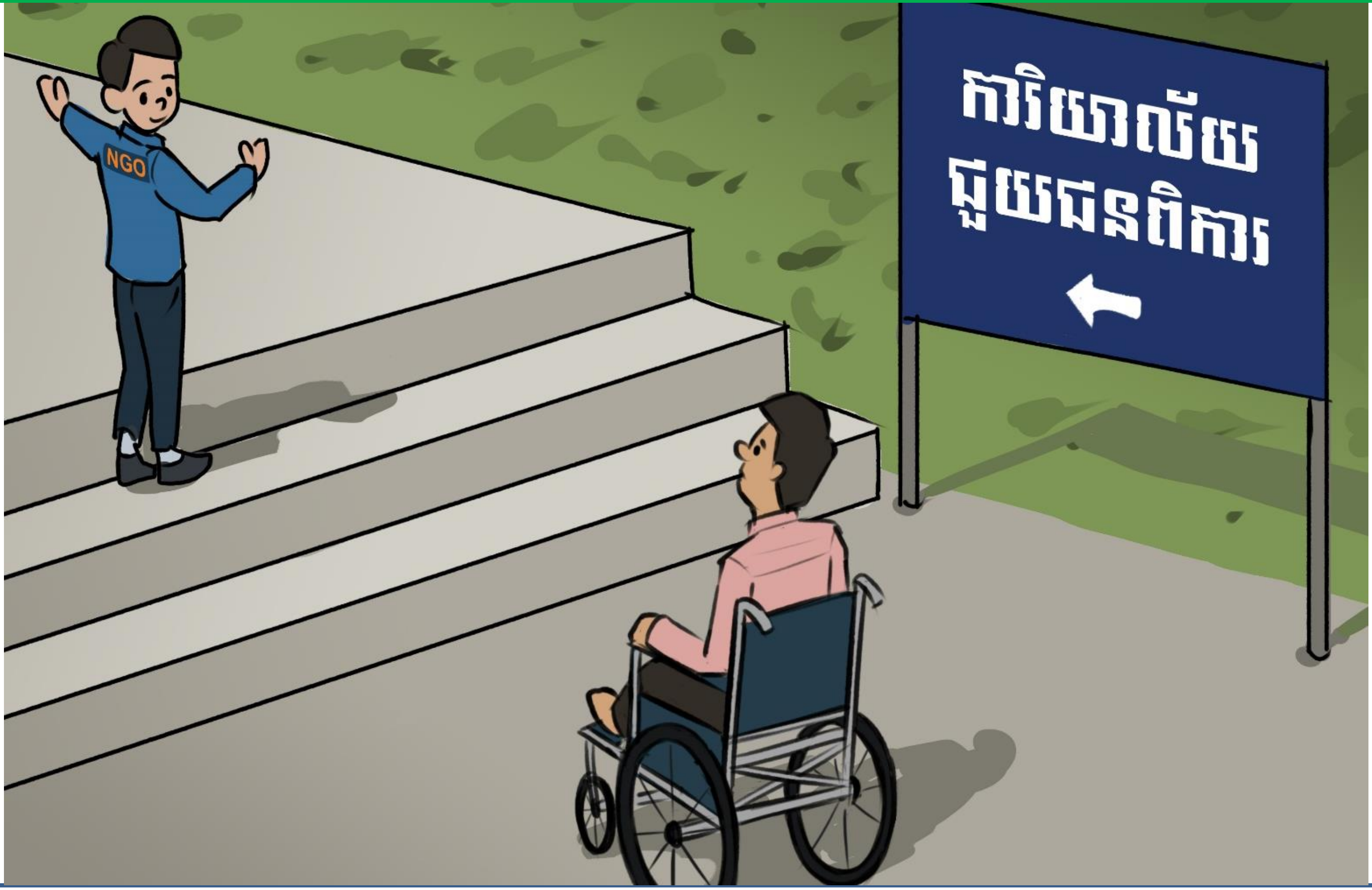

(ខ្វះ)ការទទួលខុសត្រូវ/គណនេយ្យភាព

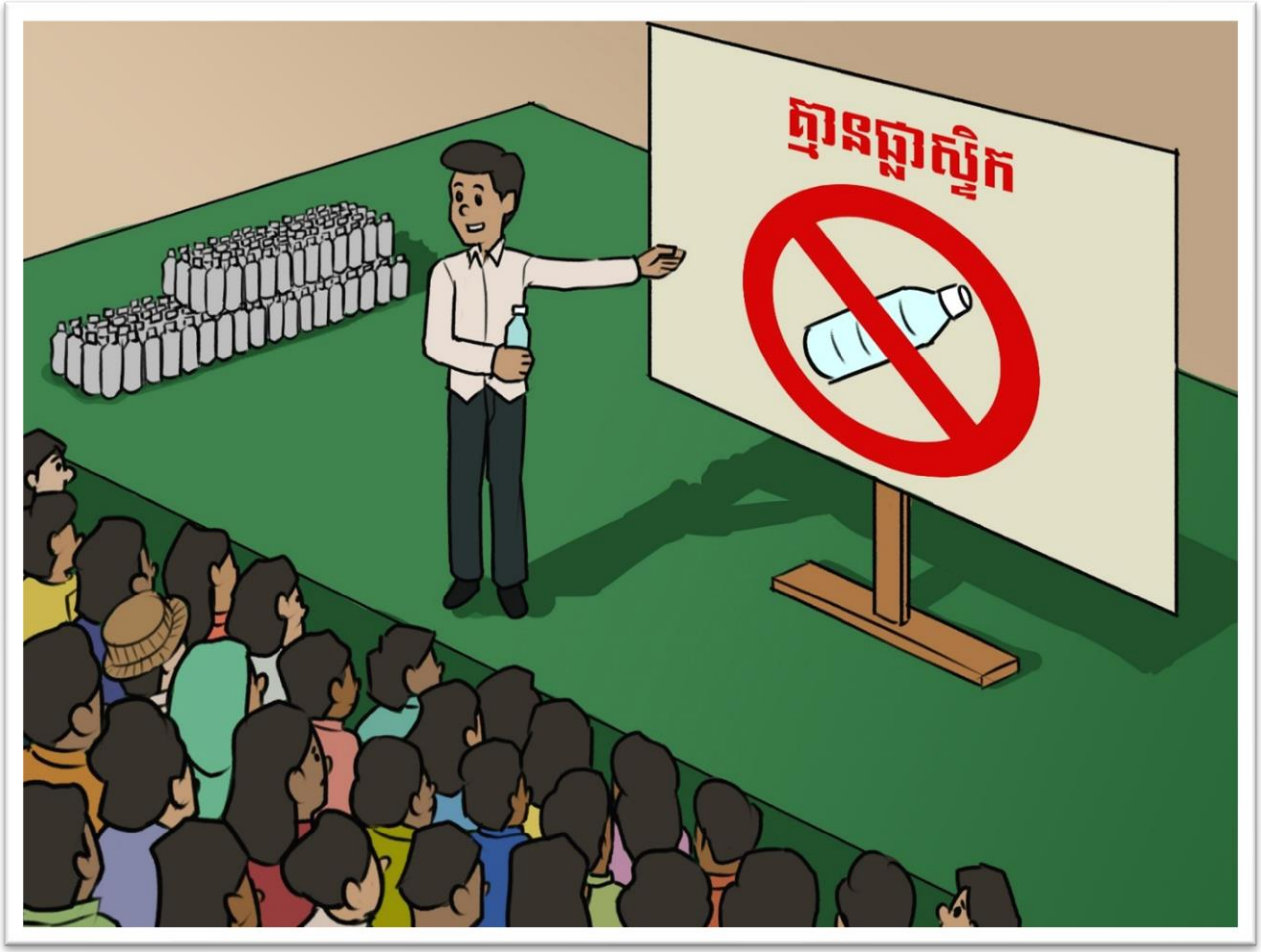

(ខ្វះ)ភាពត្រឹមត្រូវ/ស្មើភាព

(ខ) តម្លាភាព

ជំហានទី៦៖ ការបង្កើតជម្រើស

- ពិនិត្យមើលសណ្ឋានផលជះ
- បង្កើតជម្រើសដែលបន្ថយកត្តាបែកបាក់
- ព្យាយាមប្រើប្រាស់កត្តាផ្សារភ្ជាប់
- ចាត់អាទិភាពជម្រើស៖
  - ១. ពេលវេលា
  - ២. ធនធាន
  - ៣. លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យផ្សេងទៀត។

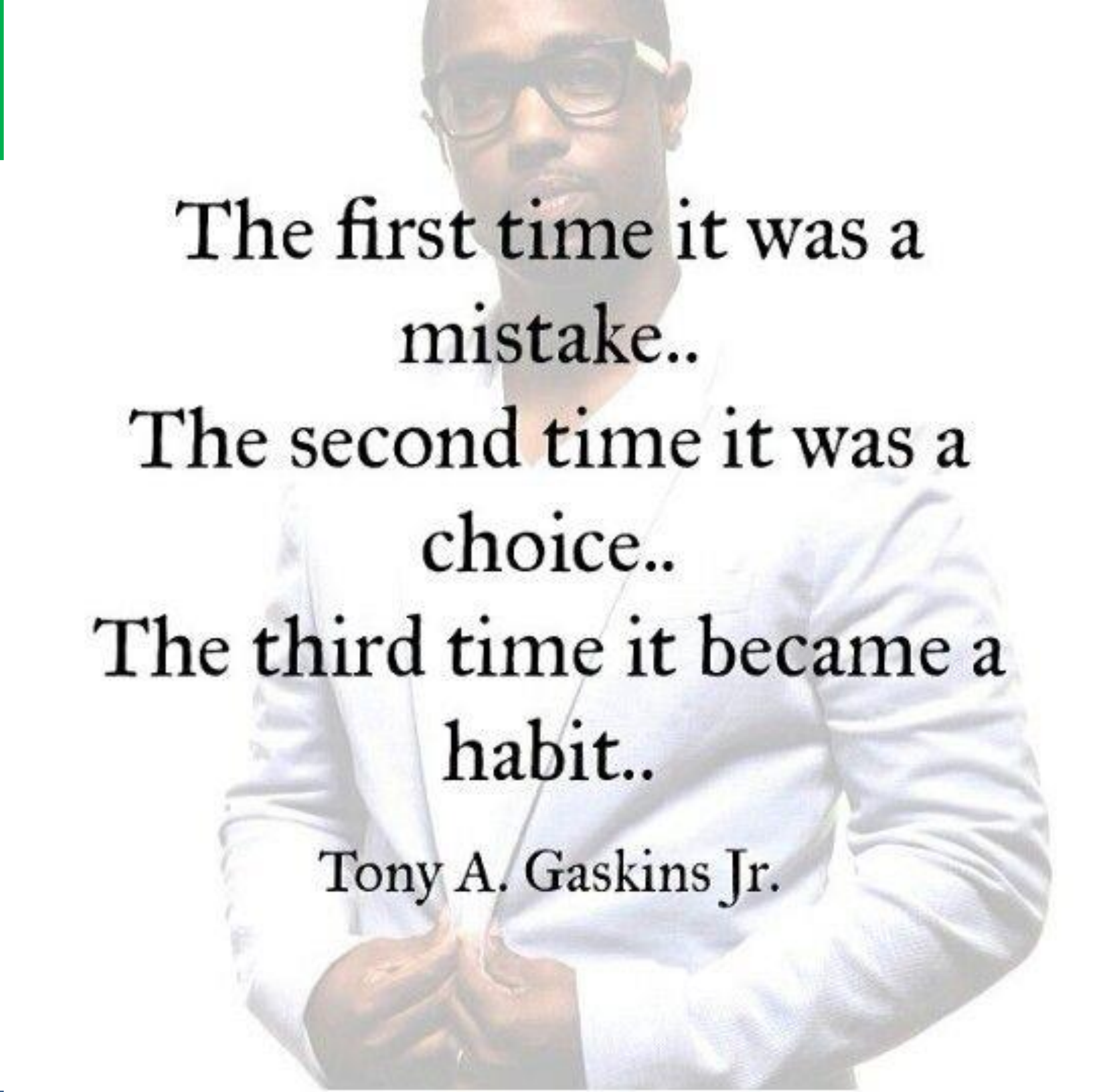
The first time it was a mistake..
The second time it was a choice..
The third time it became a habit..
Tony A. Gaskins Jr.

ជំហានទី៧៖ ការរៀបចំគម្រោងឡើងវិញ

សូមអរគុណ!!!

The Do No Harm Program - CDA Collaborative